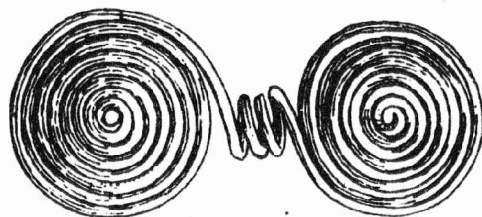

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1965

BRNO 1966

Šipka z 15. století ve vlastivědném muzeu v Bučovicích

Karel T i h e l k a

Tab. 19

Hlavním typem šipek, jichž se v 15. století používalo pro samostřily, byly šipky průrazné s hrotem nejčastěji kosočtverečného nebo i čtvercového průřezu. - Šipky byly nasazeny na krátké dřevěné střeliště, zakončené opeřením. Bylo to buď skutečné peří, nebo pergamen nebo i papír, kterých bylo třeba k tomu účelu, aby se střela udržela v tom směru, který jí určil střelec. Ten nosil šípy v toulci, zavěšeném na opasku.¹

Jednu z těchto průrazných šipek získalo i VM v Bučovicích, okr. Vyškov. O jejích nálezových okolnostech není bohužel bližších zpráv. Šipka je ze zakaleného, tvrdého železa, masivní, 83 mm dlouhá. Z toho připadá na válcovitou tulejku, která se nepatrně rozšiřuje k dolnímu konci, kde byla šipka nasazena na střeliště, 35 mm. Průměr dutiny tulejky na konci je 13 mm. Tam byl otvor pro hřebíček, kterým byla šipka upevněna na střeliště. Otvor je silně poškozen, takže jeho velikost nelze zjistit. Délka hrotu šipky měří asi 45 mm. Konec hrotu šipky tvoří čtyřboký jehlan, 15 mm vysoký. Strany jeho čtvercové základny měří 13 mm (tab.19 :12).

Jde tedy skutečně o průraznou šipku z 15. století,² které bylo asi použito v husitských nebo tzv. uherských válkách, kdy se vojsko uherského krále Matyáše zmocnilo při pochodu od Brna k Olomouci též tvrze Bučovic.³

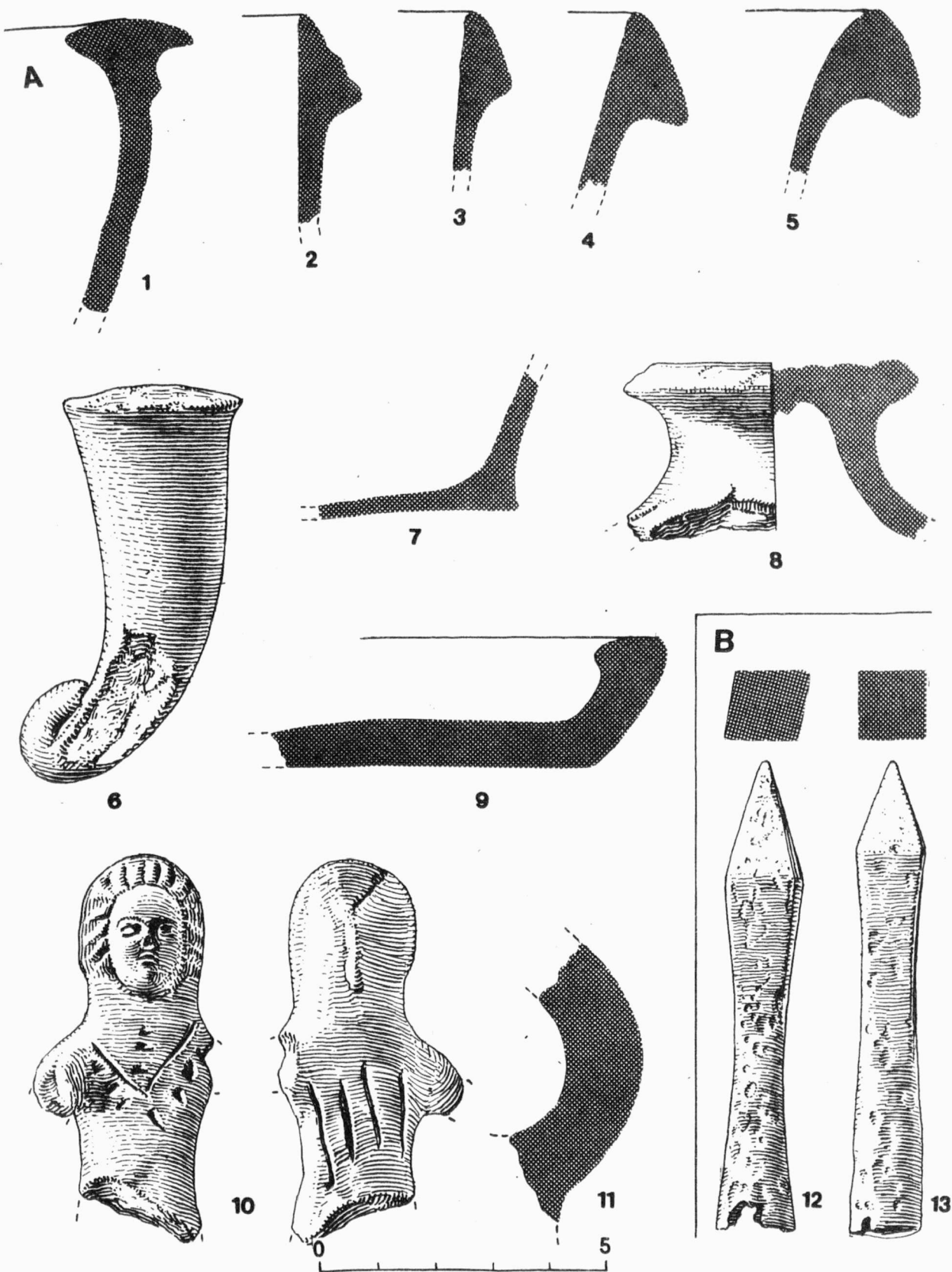
Celá řada těchto šipek je známa např. též z mikulčického Kosteliska.⁴ (např. tab. 19:13).

P o z n á m k y :

1. E. W a g n e r - Z. Drobná - J. Durdík, Kroje, zbroj a zbraně doby předhusitské a husitské, s. 79 (Naše vojsko, Praha 1956)
2. Srv. tamtéž, část VI, 5:3,7
3. F. P a l a c k ý, Dějiny národu českého, ed. Kočí, s. 981, Praha 1908
4. V depositáři AÚ ČSAV, pob. v Brně

Pfeilspitze aus dem 15. Jahrhundert im Heimatkundlichen Museum in Bučovice.

Dieses Museum erwarb eine durchschlagskräftige Pfeilspitze aus gut gehärtetem Eisen, die 83 mm lang ist. Das Ende der Pfeilspitze bildet eine vierkantige, 15 mm hohe Pyramide. Die Seiten ihrer viereckigen Basis betragen 13 mm. (Tf. 19:12). Die Pfeilspitze stammt offensichtlich aus den Hussiten- oder ungarischen Kriegen im 15. Jahrhundert.

Tab. 19 A - Žabčice (o.Brno-venkov): 1-11 Nálezy ze středověké tvrze. - Funde aus der mittelalterlichen Feste;
 B - Středověké šipky. - Mittelalterliche Pfeilspitzen: 12 - Neznámé naleziště. - Fundort unbekannt; 13 - Mikulčice (o.Hodonín).

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1965

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sádky osvobození 17/19.
- Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulík, DrSc
- Redaktoři: Dr. A.Medunová, Dr. J.Ondráček, Dr. I.Peškař,
Dr. J.Říhový.
- Překlady: Dr. R.Tichý a E.Tichá
- Kresby: J. Jaša
- Na titulní stránce: Bronzová ozdoba z hromadného nálezu z Loštic
- Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.